

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudce Mgr. Lukáše Pišvejce (soudce zpravodaj) a soudkyně JUDr. Veroniky Burianové ve věci

žalobce: **P. K.**, bytem
zastoupen advokátem Mgr. Jakubem Hajdučíkem, advokátem,
sídlem Sluneční nám. 14, Praha 5

proti
žalovanému: **Finančnímu úřadu pro Plzeňský kraj**, sídlem Hájkova 14, 305 72
Plzeň

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 11. 2017, č. j. 1962049/17/2301-80541-403350,

takto:

- I. Žaloba se krom části stanovené ve výroku I. rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. listopadu 2018, č. j. 57Af 27/2017 – 43 zamítá.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 7.671 Kč, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce žalobce Mgr. Jakuba Hajdučíka, advokáta.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného – exekučního příkazu ze dne 20. 11. 2017, č. j. 1962049/17/2301-80541-403350 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), jímž byla nařízena daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu k vymožení nedoplatku v celkové výši 1.557.972,89 Kč na základě exekučního titulu – vykonatelného výkazu nedoplatků sestaveného ke dni 20. 11. 2017, č. j. 1962050/17/2301-80541-403350.

II.

Žaloba

2. Žalobce namítá, že mu výkaz nedoplatků (exekuční titul) nikdy nebyl doručen. Podle § 153 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*daňového řádu*“) platí, že správce daně může daňový subjekt vhodným způsobem vyrozumět o výši jeho nedoplatků a upozornit jej na následky spojené s jejich neuhrazením. Tato povinnost správce daně je podle přesvědčení žalobce zákonem zakotvena proto, aby měl daňový subjekt příležitost svůj nedoplatek dobrovolně uhradit a nevznikly mu náklady spojené s jejich neuhrazením, tj. další úrok z prodlení a exekuční náklady. Nebo-li slovy zákona následky spojené s jejich neuhrazením. Ustanovení § 153 odst. 3 daňového řádu tak není ničím jiným než obdobou § 251 odst. 1 o.s.ř., které podmiňuje přípustnost návrhu na výkon rozhodnutí tím, že má povinný příležitost dlužnou částku dobrovolně uhradit a dále obdobou prevenční povinnosti zakotvené v § 2900 o. z. Avšak § 153 odst. 3 používá pojem „*může*“ ve smyslu může vyrozumět a je otázkou, zda se tím míní povinnost nebo možnost spadající do sféry správního uvážení. K výkladu pojmu „*může*“ při aplikaci § 65 daňového řádu z roku 1992 se Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 24. 5. 2006, č. j.: 1 Afs 85/2005 – 45, tak, že „Význam slova „*může*“ prominout je (...) nutno vnímat tak, že nastanou-li zákonem předvídané podmínky pro prominutí (odst. 1), správce daně prominout musí, v žádném případě není na libovůli správního orgánu, zda k prominutí přikročí, nebo nikoliv.“ K výkladu pojmu „*může*“ při aplikaci § 55a daňového řádu z roku 1992 se Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 21. 7. 2009, č. j. 8 Afs 85/2007 – 54, vyslovil v tom smyslu, že „Pokud (...) jde o smysl institutu prominutí daně a jejího příslušenství, vychází soud z toho, že promíjení daňových dluhů bylo vždy vnímáno jako milost, jako výjimečné osvobození konkrétního případu z všeobecné daňové povinnosti. Je to ostatně pozůstatek královských milostí a pardonů, kdy se stát vzdává daňové pohledávky, na kterou má dle zákona nárok. Tento charakter si přitom promíjení daní dochovalo i do dnešní doby, a lze uzavřít, že rozhodnutí o prominutí daně podle § 55a d. ř. je rozhodnutím vydávaným ve sféře volného uvážení, přičemž správní orgán i při naplnění zákonných předpokladů daň prominout může, ale také nemusí.“ Žalobce tvrdí, že smyslem § 153 odst. 3 daňového řádu je předejít negativním následkům vymáhání, a proto je povinností správce daně vyrozumět daňový subjekt vždy před tím, než přistoupí k exekuci. Protože žalobci vykonatelný výkaz nedoplatků ze dne 20. 11. 2017, č. j.: 1962050/17/2301-80541-403350 nebyl doručen, je napadené rozhodnutí nezákonné.
3. Ve vykonatelném výkazu nedoplatků je uvedeno, že je tvoří mj. úrok z prodlení vyčíslený v rozhodnutích ze dne 14. 09. 2016, č. j.: 1659157/16/2301-52521-404947 a ze dne 18. 1.

2017, č. j.: 60138/17/2301-52521-404947. Tato rozhodnutí nebyla žalobci nikdy doručena, nevím tak, že mu uvedený dluh vznikl a byl zkrácen na svém právu na odvolání proti nim. Z tohoto úhlu pohledu je tak exekuční příkaz zcela překvapivý. V nález ze dne 13. 3. 2013, sp. zn. I. ÚS 1312/11 Ústavní soud prohlásil: "Ústavní soud z poměrně rozsáhlé judikatury vztahující se k překvapivým rozhodnutím připomíná alespoň jedno z posledních rozhodnutí [usnesení ze dne 5. 2. 2013 sp. zn. II. ÚS 4809/12 (ve SbNU nepublikováno, dostupné na <http://nalus.usoud.cz>)], ve kterém zdůraznil, že: „Postup soudu při poskytování soudní ochrany a také jeho následné rozhodnutí ve věci jako výsledek soudního řízení nesmí být pro účastníky překvapivé, pokud mají legitimní důvod očekávat určitý postup. Předvídatelnost soudního rozhodování lze chápat v několika smyslech. Za prvé soudní rozhodnutí musí být výsledkem předvídatelného postupu soudu, kdy účastníci nemohou být s ohledem na dosavadní průběh řízení překvapeni rozhodnutím soudu...“. Dále obdobně nález ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. I. ÚS 654/03. Na daňové řízení byly uvedené závěry adaptovány rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2007, č. j.: 8 Afs 59/2005-83: „...dle názoru Nejvyššího správního soudu, nepochybně vztáhnout (myšleno judikaturu Ústavního soudu k zákazu překvapivých soudních rozhodnutí 1) i na řízení správní. Za explicitní vyjádření této kautely v jednoduchém právu lze považovat ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu z roku 2004 (zákon č. 500/2004 Sb., správní řád); ve smyslu ustanovení § 177 odst. 2 tohoto zákona se uplatní i v řízeních vedených v procesním režimu daňového řádu. Přestože řízení před žalovaným probíhalo ještě před nabytím účinnosti této úpravy, nelze nalézt rozumný důvod, pro který by se na něj předmětný požadavek jen pro neexistenci jeho explicitní transpozice do jednoduchého práva neměl vztahovat.“ Exekuční příkaz je tak nezákonný i s ohledem na svou překvapivost.

4. Žalobce tvrdí, že je povinností žalovanému mu sdělit úrok z prodlení platebním výměrem. Úrok z prodlení vzniká přímo ze zákona, a to za každý den, po který nebyla splatná daň uhrazena (§ 252 odst. 2 daňového řádu). O výši úroku z prodlení vyrozumí správce daně daňový subjekt rozhodnutím (platebním výměrem) kdykoliv, vyžaduje-li to stav osobního daňového účtu daňového subjektu (§252 odst. 6 daňového řádu). Platební výměr tak má deklaratorní charakter, jeho vydáním není založena povinnost hradit úrok z prodlení, protože je tato povinnost dána přímo zákonem. Přitom nejde o úpravu obsahově novou. Ustanovení § 63 daňového řádu z roku 1992 ve znění do dne 31. 10. 2007 znělo: "(1) Daňový dlužník je v prodlení, nezaplatí-li splatnou daň nejpozději v den její splatnosti. (2) Daňovému dlužníku vzniká povinnost uhradit úrok z prodlení za každý den prodlení, počínaje dnem následujícím po dni splatnosti až do dne platby včetně, a to ode dne původního dne splatnosti. Výše úroku z prodlení odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o čtrnáct procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí. Úrok z prodlení se uplatní nejdéle za 5 let prodlení. (3) Úrok z prodlení je splatný dnem, ve kterém jsou splněny zákonné podmínky pro jeho vznik, a na osobním účtu se předepisuje do evidence do desátého dne po skončení měsíce následujícího po měsíci, ve kterém uplynul den jeho splatnosti. Před tímto dnem se předepíše na osobním účtu zejména v případě, že je daňový nedoplatek, ze kterého vzniká úrok z prodlení, vymáhán, nebo pokud byl tento úrok uhrazen, nebo pro zjištění vratitelnosti přeplatku. (4) Úrok z prodlení se nepředepíše a daňovému dlužníku nevzniká povinnost jej uhradit, nepřesáhne-li v úhrnu u jedné daně u jednoho správce daně za jedno zdaňovací období nebo za jeden kalendářní rok u jednorázových daní částku 200 Kč. (5) Úrok z prodlení u záloh se uplatní do dne splatnosti zálohované daně. (6) Je-li nejasná

platba po vyjasnění zaevidována na osobní účet s účinností ke dni, kdy byla vykonána, správce daně ke dni zaevidování tyto účinky na úrok z prodlení na osobním účtu, kde je tato platba evidována, vypořádá. (7) Správce daně může daňového dlužníka vyrozumět o předpisu úroku z prodlení platebním výměrem kdykoliv, vyžaduje-li to stav osobního účtu daňového dlužníka. (8) Úrok z prodlení nevzniká u daňového nedoplatku vzniklého zůstaviteli, a to ode dne jeho úmrtí do konce běhu lhůty pro podání daňového přiznání, hlášení nebo vyúčtování jeho dědicem. (9) U nedoplatků na příslušenství daně a na platební povinnosti podle §1 odst. 4 úrok z prodlení nevzniká." Novela č. 270/2007 Sb. zrušila lhůtu (dříve v § 63 odst. 4 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů) pro úkon správce daně spočívající v jeho povinnosti v určité lhůtě doručit daňovému subjektu pravomocný platební výměr na úrok z prodlení. Správce daně tak ode dne 1. 1. 2008 mohl sdělit daňovému subjektu úrok z prodlení kdykoliv. Ustanovení § 63 odst. 6 daňového řádu z roku 1992 přitom ode dne 1. 1. 2008 znělo: „Správce daně může daňového dlužníka vyrozumět o předpisu úroku z prodlení platebním výměrem kdykoliv, vyžaduje-li to stav osobního účtu daňového dlužníka.", což je identické znění jako § 252 odst. 6 daňového řádu. Žalobce tvrdí, že je tento stav ústavně neakceptovatelný a s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2009, č. j.: 1 Afs 15/2009 - 105 zastává názor, že je potřeba jej odstranit analogií a omezit správce daně v možnosti sdělit daňovému subjektu úrok z prodlení zákonnou lhůtou. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 9. 2014, č. j.: 5 Afs 81/2014 - 47. (bod 30), stejně jako žalobce, shledal stav tzv. "bezlhůtí" neakceptovatelným, a rozhodl omezit správce daně v možnosti sdělit daňovému subjektu úrok z prodlení promlčecí lhůtou daňových nedoplatků. Vyšel přitom z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2011, č. j.: 5 Afs 35/2009-265, který posuzoval lhůtu pro sdělení daňového penále daňovému subjektu podle § 63 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění platném a účinném ke dni 31. 12. 2006. V tomto usnesení se přitom podává, že platební výměr na daňové penále musí být ve lhůtě odvozené od délky promlčecí lhůty podle § 70 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů nejen vydán, ale musí i nabýt právní moci (bod 26 cit. Usnesení). Tuto nuanci nepostřehl ani Městský soud v Praze při opětovném rozhodování o žalobě, a proto Nejvyšší správní soud řešil znova kasační stížnost, v níž stěžovatel argumentoval, že se Městský soud v Praze neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. O tom blíže navazující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2012, č. j.: 5 Afs 77/2011-351. Z uvedeného plyne, že platební výměr na penále musí být v promlčecí lhůtě nejen vydán, ale i nabýt právní moci. Žalobce se domnívá, že při posuzování § 252 odst. 6 daňového řádu nelze dospět k jiným závěrům, protože pro ně chybí jakýkoliv zákonný podklad. Tedy že i platební výměr na úrok z prodlení sdělovaný podle právní úpravy obsažené v § 252 daňového řádu musí být v promlčecí lhůtě nejen vydán, ale i nabýt právní moci. Ke stejnému závěru dospěl Krajský soud v Hradci Králové v rozsudku ze dne 27. 9. 2016, č. j.: 31Af 35/2015-43 a kasační stížnost žalovaného byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 10. 2017, č. j.: 3 Afs 262/2016 - 35. Žalobce tvrdí, že dříve než žalovaný začne exekučně vymáhat úrok z prodlení, musí jej žalobci sdělit, aby ten měl možnost proti němu brojit odvoláním a příležitost jej dobrovolně uhradit. Protože se tak nestalo, bylo vymáhání zahájeno neoprávněně, bez splnění zákonných podmínek, a proto je exekuční příkaz nezákonný.

5. Podle názoru žalobce je úrok z prodlení sankcí se smíšeným charakterem. Částečně jde o paušalizovanou náhradu škody a částečně o sankci, jejímž účelem je změnit chování

daňového dlužníka a motivovat jej, aby napříště platební disciplínu neporušoval. Úrok z prodlení má tak částečně resocializační funkci, a proto jde ve smyslu Bendenounových a Engelových kritérií vytýčených ESLP o sankci s částečně trestní povahou (blíže usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn.: 4 Afs 210/2014 Odeř Agrar). Má-li být daňový dlužník postižen sankcí, musí mu být o trestu informován, a proto je nemožné začít exekvovat úrok z prodlení, aniž by byl před tím sdělen platebním výměrem. Povinnost daňový orgánů vydat platební výměr na úrok z prodlení lze nepřímo dovodit z bodu 28. rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 9. 2014, č. j.: 5 Afs 81/2014 – 47 (dále jen „rozsudek Košťál“), který se sice zabývá lhůtou, ale zároveň tvrdí, že v této lhůtě je platební výměr na úrok z prodlení potřeba vydat: „... lhůta pro vyrozumění daňového dlužníka však nemůže být neomezená a za situace, kdy se neaplikuje lhůta pro vyměření daně podle § 47 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků (nyní lhůta pro stanovení daně podle § 148 odst. 1 daňového řádu), je nutné vycházet z lhůty pro vybrání a vymáhání daňového nedoplatku, kterým úrok z prodlení jako příslušenství daně je, tedy opět z lhůty promlčecí podle § 70 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků, a to včetně počátku jejího běhu.“ Ke stejnému závěru lze dospět i posouzením postupu daňových orgánů v žalobcově případě. Žalovaný správce daně shledal stav jeho osobního účtu v takovém stavu, že považoval za svou povinnost na něm vyčíslené nedoplatky začít exekvovat. Pak byla ale podle názoru žalobce naplněna hypotéza obsažená v § 252 odst. 6 daňového řádu a bylo třeba jej vyrozumět o předpisu úroku z prodlení platebním výměrem. Podle názoru žalobce je potřeba, aby se informace o sankci za nedodržení platební disciplíny dostala do jeho dispoziční sféry, protože teprve v tom okamžiku může daňový dlužník vyjádřit k její důvodnosti. Proti tomuto názoru žalobce by se dalo namítat, že úrok z prodlení je sankcí, která vzniká ze zákona, je pevně dána její výše, odvozená od pravomocně stanovené daně a daňový dlužník se tak vlastně nemá moc, co k čemu, vyjadřovat. Že opravný prostředek vlastně nemá na výši úroku z prodlení v podstatě žádný vliv. Opak dokládá rozsáhlá judikatura Nejvyššího správního soudu, za mnohé např. rozsudky ze dne 15. 11. 2007 Č. j. 5 Afs 181/2006 – 63, ze dne 26. 05. 2009 č. j. 9 Afs 94/2008 – 52, ze dne 11. 06. 2009 č. j. 9 Afs 105/2008 – 52, ze dne 23. 10. 2009 č. j. 8 Afs 1/2009 – 109 a ze dne 30. 10. 2013 č. j. 5 Afs 14/2013 – 70. Žalobce tak tvrdí, že opravný prostředek má pro úrok z prodlení klíčový význam, a proto lze o perfektním nároku státu mluvit až v okamžiku nabytí jeho právní moci. Z bohaté judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudky ze dnů 8. 2. 2006, č. j.: 1 Afs 16/2005 – 63, 8. 2. 2006, č. j.: 1 Afs 18/2005 – 64, 29. 7. 2007, č. j.: 1 Afs 40/2007 – 64 a 30. 1. 2009, č. j.: 8 Afs 77/2007 – 36 plyne, že daň se stává daní až právní mocí rozhodnutí o odvolání; do té doby se jedná jen o nedospělý nárok, přičemž opak nelze dovodit ani z předběžné vykonatelnosti platebního výměru na daň. Stejně je potřeba přistupovat podle přesvědčení žalobce i k účinkům platebního výměru na úrok z prodlení, a to zejména pro jeho akcesorickou povahu. Ke stejnému závěru lze dospět i přiměřenou aplikací bodu 26, usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2011, č. j.: 5 Afs 35/2009 – 265, bod 25, dále jen „usnesení Ježek“, který stanovil, že platební výměr na penále podle § 63 daňového řádu z roku 1992 musí nabýt právní moci v promlčecí lhůtě daně. Rozšířený senát v usnesení Ježek přijal závěr, že platební výměr na penále musí ve lhůtě pro placení daně nabýt právní moci. Opřel se přitom o závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2006, č. j. 5 Afs 42/2004 – 61, publ. pod č. 954/2006 Sb. NSS, a usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2007, č. j. 9 Afs 86/2007 – 161, publ. pod č. 1542/2008 Sb. Na poslední cit. usnesení, zejména jeho část IV., žalobce odkazuje a činí tam obsaženou

argumentaci součástí tohoto vyjádření se závěrem, že nevidí přesvědčivého důvodu proč závěry vztahující se k dani nevztáhnout i na akcesorický úrok z prodlení. Žalobce je názoru, že úrok z prodlení je exekvovatelný až poté, co je platební výměrem jej sdělující pravomocný.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

6. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.
7. K argumentaci žalobce žalovaný uvádí, že výkaz nedoplatek správce daně daňovému subjektu již nezasílá, neboť jednotlivé nedoplatky, které daňovému subjektu vznikly, byly daňovému subjektu sděleny jmenovanými rozhodnutími, kterými byla daň stanovena, to vše platí i pro daň stanovenou dle § 140 daňového řádu ve shodě s daňovým přiznáním daňového subjektu. V § 140 daňového řádu je upraven postup správce daně pro případ, že se správcem daně stanovená daň neodchyluje od údajů tvrzených daňovým subjektem v daňovém přiznání a správce daně nemá o těchto údajích pochybnosti. Dále je potřeba uvést, že výkaz nedoplatek není rozhodnutím dle § 101 daňového řádu, ačkoliv obsahuje nedoplatky daňového subjektu (odpovídající stanoveným daňovým povinnostem), které je správce daně povinen daňovému subjektu doručovat, nepřiznává totiž žádná práva a neukládá žádné povinnosti, poněvadž tyto byly daňovému subjektu sděleny předchozími rozhodnutími.
8. Co se týče úroku z prodlení, jeho výše se odvíjí či vzniká přímo ze zákona při splnění požadovaných podmínek (§ 252 daňového řádu). Tato povinnost uhradit úrok z prodlení je založena přímo zákonem, resp. úrok z prodlení „nabíhá“ při splnění zákonných podmínek a v okamžiku jejich splnění je také úrok z prodlení splatný. K námitce nezákonnosti z důvodu překvapivosti žalovaný dále uvádí, že žalovaný s žalobcem u nadepsaného soudu vedl mnoho sporů ohledně daňových nedoplatek žalobce, viz např. rozhodnutí Krajského soudu v Plzni č. j. 30 Af 31/2016-205 ze dne 29. března 2017, 30 Af 36/2016-44 ze dne 29. března 2017 a 30 Af 34/2016-54 ze dne 29. března 2017, 57 Af 20/2016-49 ze dne 26. září 2017 a dále pak ještě probíhající řízení taktéž u nadepsaného soudu vedená pod č. j. 57 Af 13/2017, 57 Af 14/2017, 30 Af 27/2017, 30 Af 28/2017. Nejen těmito žalobami žalobce napadal exekuční příkazy žalovaného mj. pro jejich nezákonnost, přičemž výše jmenovanými rozsudky byly žaloby žalobce Krajským soudem v Plzni zamítnuty. Z právě konstatovaného vyplývá, že žalobci je velmi dobře známo, že u žalovaného jako správce daně má velké množství daňových nedoplateků.

IV.

Vyjádření účastníků při prvním jednání

9. Žalovaný i žalobce při jednání setrvali na svých dosavadních tvrzeních.

V.

První rozhodnutí soudu ve věci

10. Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 27. 11. 2018, č. j. 57Af 27/2017 – 43, částečně zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Tento rozsudek byl ve výrocích II. a III. zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2019, č. j. 2

Afs 9/2019 - 23 (dále jen „zrušující rozsudek“).

VI.

Vyjádření účastníků při druhém jednání

11. Účastníci odkázali na svá předchozí vyjádření. Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2019, č. j. 1 Afs 271/2016 – 77 a uzavřel, že napadené rozhodnutí je stran úroku z prodlení ve výši 28 530 Kč nicotné, neboť neobsahuje způsob výpočtu úroku z prodlení.

VII.

Posouzení věci soudem

12. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s.ř.s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě, neshledal při tom vady podle § 76 odst. 2 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.
13. S ohledem na skutečnost, že předchozí rozsudek Krajského soudu v Plzni byl zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu, byl soud na základě ustanovení § 110 odst. 4 s.ř.s. současně vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušujícím rozsudku.

VIII.

Rozhodnutí soudu

14. Soud neshledal žalobu krom části stanovené ve výroku I. rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. listopadu 2018, č. j. 57Af 27/2017 – 43 důvodnou.
15. Při posouzení námitky překvapivosti zahájení exekučního řízení k vymození úroků z prodlení ve výši 28.530 Kč za situace, v níž žalobce nebyl předtím o výši úroku nijak vyrozuměn, je třeba vycházet ze zrušujícího rozsudku. Ve zrušujícím rozsudku Nejvyšší správní soud uzavřel, že *„napadený rozsudek ve výroku II. trpí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů, neboť se krajský soud nevypořádal s žalobní námitkou stěžovatele, že platební výměr na úroky z prodlení ve výši 28 530 Kč ze dne 18. 1. 2017, č. j. 60138/17/2301-52521-404947, mu nebyl doručen, což je překážkou exekvovatelnosti úroku z prodlení.“* Zároveň zdejšímu soudu uložil, aby se při posouzení dané námitky řídil závěry obsaženými v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2019, č. j. 1 Afs 271/2016 – 77, podle nichž platí, že *„platební výměr na úroky z prodlení podle § 252 odst. 6 daňového řádu má pouze deklaratorní charakter a jeho vydání není podmínkou pro zahájení exekuce. Daňová exekuce je podle daňového řádu konstruována odlišně od předchozí právní úpravy. Úrok z prodlení je nyní vymáhán společně s nedoplatkem na dani. Z § 178 odst. 3 daňového řádu (podle kterého „[p]okud se částka, pro kterou je daňová exekuce nařizována, zvyšuje po nařízení daňové exekuce o úrok z prodlení, správce daně nařídí ve výroku exekučního příkazu i exekuci tohoto úroku a uvede zde rovněž způsob jeho výpočtu“) a § 252 odst. 2 první věty téhož zákona (podle kterého „[d]aňovému subjektu vzniká povinnost uhradit úrok z prodlení za každý den prodlení, počínaje pátým pracovním dnem následujícím po dni splatnosti až do dne platby včetně“) je zřejmé, že úrok z prodlení narůstá i po nařízení exekuce až do dne úhrady vymáhaného nedoplatku. V exekučním příkazu nelze proto určit úrok z prodlení pevnou částkou, ale uvádí se pomocí výpočtu. Tento výpočet je přitom stanoven přímo*

zákonem. Podle § 252 odst. 2 druhé věty platí, že „[v]ýše úroku z prodlení odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 14 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí. [...] Možnost zjistit výši úroku z prodlení tedy není nezbytně navázána na vydání platebního výměru (jak se mylně domnívala stěžovatelka), jeho vydání proto není podmínkou pro zachování práva daňového subjektu na opravný prostředek.“ Z právě citované části rozsudku Nejvyššího správního soudu, jímž byl překonán původní právní názor zdejšího soudu týkající se úroku z prodlení ve výši 192.402 Kč, je zřejmé, že námitka překvapivosti zahájení exekučního řízení k vymožení úroků z prodlení ve výši 28.530 Kč není důvodná, neboť platební výměr na úroky z prodlení podle § 252 odst. 6 daňového řádu má pouze deklaratorní charakter a jeho vydání není podmínkou pro zahájení exekuce. Důvodná není ani argumentace žalobce vznesená při druhém jednání soudu, opírající se o tvrzení, že napadené rozhodnutí je stran úroku z prodlení ve výši 28 530 Kč nicotné, neboť neobsahuje způsob výpočtu úroku z prodlení, ač to požaduje shora citovaná judikatura kasačního soudu. Z obsahu exekučního příkazu, který soud provedl k důkazu při prvním jednání, je jasné patrné, že exekuční příkaz způsob výpočtu obsahuje, neboť je v něm výslovně uvedeno, že exekuce se zahajuje „jakož i (k vymožení) úroku z prodlení z částky Kč 1321806.00 od 21. 11. 2017 do zaplacení dle roční výše repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 14 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí.“ Samotná skutečnost, že exekuční příkaz obsahuje i kapitalizovaný úrok z prodlení k určitému dni, nemůže při současném uvedení způsobu jeho výpočtu do budoucna založit nezákonnost či dokonce nicotnost napadeného rozhodnutí.

16. Zbylé kasační námitky shledal Nejvyšší správní soud za nedůvodné, proto zdejší soudu v plném rozsahu odkazuje na závěry obsažené v původním rozsudku, podle nichž platí, že „v obecné rovině je možné souhlasit se žalobcem, že při nedoručení exekučního titulu (výkazu nedoplatků), v němž jsou podrobně specifikovány jednotlivé vymáhané částky a právní důvody jejich vymáhání (nezaplacená daň, exekuční náklady, úrok z prodlení apod.), by bylo zahájení exekučního řízení překvapivé v případě, v němž by v exekučním příkazu byl uveden toliko odkaz na exekuční titul a souhrnná vymáhaná částka, žalobce by nebyl schopen seznat důvod, pro který je exekuční řízení vedeno a efektivně se bránit. V projednávané věci však tento hypotetický případ nenastal – v exekučním příkazu byly jednotlivé částky a právní důvody exekučního řízení (nezaplacené daně) jasné specifikovány a hlavně (na rozdíl od úroku z prodlení) žalobce s nimi byl seznámen před zahájením exekučního řízení, a proto pro něj jejich nucený výkon nemohl být nijak překvapující, pokud dané povinnosti sám dobrovolně nesplnil. Jestliže se žalobce v této souvislosti zpochybňuje postup žalovaného a ze znění § 153 odst. 3 daňového řádu, podle něhož „správce daně může daňový subjekt vhodným způsobem vyzoomět o výši jeho nedoplatků a upozornit jej na následky spojené s jejich neuhrazením“, dovozuje, že žalovaný pochybil, když vydal exekuční příkaz, aniž by žalobce o výši nedoplatku a možnosti zahájení exekučního řízení vyzooměl v souladu s právě citovaným ustanovením, pak soud má za to, že vzhledem k použité formulaci „může vyzoomět“ se jedná o fakultativní nástroj, jehož nevyužití nemůže bez dalšího založit nezákonnost zahájení exekučního řízení. Soud jistě se žalobcem souhlasí v tom směru, že vyzoomění či nevyzoomění nemůže být zdrojem libovůle ze strany správce daně, žádné okolnosti, z nichž by bylo možné nepřipustné pohnutky žalovaného dovodit (např. rozdílný postup v obdobných případech) však žalobce netvrdil, ani nevyplývají z obsahu správního spisu. Žalobní námitku proto soud neshledal důvodnou.“
17. Soud žalobu krom části stanovené ve výroku I. rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. listopadu 2018, č. j. 57Af 27/2017 – 43 shledal nedůvodnou, proto ji podle § 78 odst. 7

s. ř. s. zamítl.

IX.

Náklady řízení

18. Žalobce, který měl ve věci částečný úspěch, má proti žalovanému, kterému nevznikly žádné důvodně vynaložené náklady nad rámec běžné úřední činnosti a který neuplatňoval právo na náhradu nákladů řízení, právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).
19. Žalobcem důvodně vynaložené náklady řízení sestávají z následujících položek: 1) odměna advokáta za tři úkony právní služby v plné výši, kterými se rozumí převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby a účast na jednání soudu dne 27. 11. 2018, tj. podle § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) ve spojení s § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů celkem 9.300 Kč; 2) náhrada hotových výdajů v souvislosti s těmito třemi úkony právní služby, tj. podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu 300 Kč/úkon, celkem 900 Kč; 3) částka daně z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen z odměny a z náhrad odvést, ve výši 2.142 Kč; 4) zaplacený soudní poplatek za podanou žalobu ve výši 3.000 Kč.
20. Celková výše nákladů řízení je 15.342 Kč. Soud přihlédl ke skutečnosti, že žalobce byl úspěšný toliko z 50 % (pouze jeden ze dvou žalobních bodů shledal soud důvodným), a proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku **7.671 Kč** ve lhůtě, kterou k tomu zároveň stanovil.
21. Pokud se jedná o náhradu nákladů řízení před kasačním soudem, pak platí, že z pohledu nákladů řízení je rozhodující konečný výsledek soudního řízení, v němž byl, pokud se jedná o zrušený výrok II. rozsudku zdejšího soudu, úspěšný žalovaný (mezitímní úspěch žalobce v řízení před kasačním soudem nemá z tohoto pohledu, vzhledem k následnému zamítnutí žaloby ve vztahu k úroku z prodlení ve výši 28 530 Kč, význam).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 28. ledna 2020

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu